

Sygn. akt V KK 120/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala

SSN Marek Motuk (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Gierczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Regionalnej w [...]. delegowanego do
Prokuratury Krajowej Bożeny Góreckiej,

w sprawie **K. A.**

w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 28 października 2020 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
niekorzyść

od postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 8 sierpnia 2018 r., sygn. akt II AKzw (...), utrzymującego w mocy
postanowienia Sądu Okręgowego w Ś.

z dnia 19 lipca 2018 r., sygn. akt V Kow (...),

1. oddala kasację,

**2. kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne obciąża
Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ś. postanowieniem z dnia 19 lipca 2018 r. zwolnił warunkowo skazanego K. A. z reszty pozostałej do odbycia kary 25 lat pozbawienia wolności. Jednocześnie wyznaczył skazanemu 10 letni okres próby, a w tym okresie oddał skazanego pod dozór kuratora i nałożył na niego obowiązki podjęcia w miarę możliwości pracy, powstrzymywania się od spożywania alkoholu, nie przebywania w środowiskach o ujemnej opinii społecznej oraz podjęcia leczenia antyalkoholowego w poradni zdrowia psychicznego.

Postanowienie to zaskarżył w drodze zażalenia prokurator zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na niesłusznym uznaniu, że w stosunku do skazanego K. A. już na obecnym etapie odbywania kary zaistniała pozytywna prognoza kryminologiczno-społeczna, pozwalająca na przyjęcie, że przebywając na wolności będzie on przestrzegał porządku prawnego, a w szczególności nie popełni ponownie przestępstwa, podczas gdy prawidłowa ocena przesłanek wynikających z art. 77 § 1 kk prowadzi do odmiennego wniosku.

W oparciu o przytoczony zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez nieuwzględnienie wniosku skazanego o warunkowe zwolnienie.

Sąd Apelacyjny w (...) po rozpoznaniu zażalenia zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy.

Od prawomocnego postanowienia sądu odwoławczego kasację wniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny zaskarżając je w całości na niekorzyść skazanego K. A.

Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 98 § 1 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., polegające na zaniechaniu dokonania przez Sąd Apelacyjny w (...) prawidłowej oraz wszechstronnej kontroli odwoławczej i nienależytym rozważeniu i ustosunkowaniu się w uzasadnieniu orzeczenia do wszystkich zarzutów podniesionych w zażaleniu prokuratora oraz wspierającej je argumentacji, wskazującej na wadliwą, pozbawioną wszechstronności, kompletności i wnikliwości

ocenę dokonaną przez Sąd I instancji ustawowych przesłanek z art. 77 § 1 k.k. na podstawie której ustala się prognozę kryminologiczno - społeczną dotyczącą skazanego, z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a także zasad prawidłowego rozumowania i oparcie decyzji w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia K. A. przy wzięciu pod uwagę w praktyce jedynie poprawnego zachowania skazanego w warunkach izolacji więziennej, z pominięciem okoliczności popełnienia przez skazanego przypisanej mu wyrokiem zbrodni zabójstwa, postawy skazanego przed i po popełnieniu przestępstwa, właściwości i warunków osobistych skazanego, który przed popełnieniem przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. był wcześniej karany za poważne przestępstwa z użyciem przemocy, jego zdemoralizowania i odporności na oddziaływania wychowawcze oraz resocjalizacyjne, co świadczy o nieskuteczności podjętych w poprzednim okresie czasu wysiłków resocjalizacyjnych w stosunku do skazanego oraz jego umiejętności w zakresie przystosowania się do warunków izolacji więziennej, jak również pominięciu przy formułowaniu pozytywnej prognozy społeczno- kryminologicznej ustaleń wynikających z opinii psychologicznej, z której wynika, że K. A. posiada w dalszym ciągu cechy osobowości pierwotnie silnie zaburzonej z problemem alkoholowym, które dopiero znajdują się na etapie zaawansowanej resocjalizacji, w następstwie czego doszło do utrzymania w mocy niezasadnego, bo wydanego na podstawie dowolnej oceny dowodów i przy błędnym przyjęciu istnienia po stronie K. A. pozytywnej prognozy społeczno - kryminologicznej postanowienia Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 19 lipca 2018 r. o jego warunkowym przedterminowym zwolnieniu z odbycia reszty kary 25 lat pozbawienia wolności.

Podnosząc przytoczony zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja nie jest zasadna. Analiza bardzo obszernego zarzutu podniesionego w kasacji prowadzi do wniosku, iż jego istotą jest rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. „...polegające na zaniechaniu dokonania przez Sąd Apelacyjny w (...) prawidłowej oraz wszechstronnej kontroli odwoławczej i

nienależytym rozważeniu i ustosunkowaniu się w uzasadnieniu orzeczenia do wszystkich zarzutów podniesionych w zażaleniu prokuratora ...”.

Natomiast w pozostałej części kasacja i zawarta w jej uzasadnieniu argumentacja dotyczy w rzeczywistości „...braku kompletności i wnikliwości oceny dokonanej przez Sąd I instancji ustawowych przesłanek z art. 77 § 1 kk...”. Przypomnieć należy, iż zgodnie z art. 519 k.p.k. przedmiotem zaskarżenia nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia w postaci kasacji może być tylko orzeczenie sądu odwoławczego. A contrario, zgodnie z utrwalonym w tym względzie orzecznictwem Sądu Najwyższego oraz jednolitymi poglądami doktryny, w kasacji skarżący nie jest uprawniony do podnoszenia zarzutów przeciwko orzeczeniu sądu pierwszej instancji. Rozważania sądu meriti są przedmiotem postępowania kasacyjnego jedynie w kontekście należytego przeprowadzenia postępowania odwoławczego przez sąd drugiej instancji. Powyższe ma bardzo istotne znaczenie, bowiem w kasacji strona jest zobligowana do wykazania, jakie rażące i mające istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia uchybienia prawa nastąpiły wskutek niewłaściwego przeprowadzenia kontroli instancyjnej. Warunki te zostały sprecyzowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego jako takie, których rozumienie jest analogiczne do bezwzględnych podstaw odwoławczych, bowiem art. 439 § 1 k.p.k. został przez ustawodawcę również wymieniony w przepisie art. 523 § 1 k.p.k. Zatem naruszenia prawa o charakterze kasacyjnym muszą odznaczać się podobnym stopniem doniosłości jak bezwzględne podstawy odwoławcze, czyli stanowić najpoważniejsze uchybienia. Jednocześnie, kwestionowanie w kasacji spełnienia przez sąd odwoławczy standardu kontroli instancyjnej obarczone jest dodatkowym wymogiem, który polega na tym, że strona winna szczególnie precyzyjnie wykazać, które z zarzutów apelacyjnych nie zostały w ogóle rozpoznane (naruszenie art. 433 § 2 k.p.k.), a które jedynie w sposób niepełny (obraza art. 457 § 3 k.p.k.). Oba te zarzuty wymagają nadto wykazania, że uchybienia takie, jeżeli faktycznie wystąpiły - miały istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia. Co więcej, w przypadku naruszenia art. 457 § 3 k.p.k. należy dodatkowo przypomnieć, że sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego, jak każdego innego uzasadnienia, następuje już po wydaniu orzeczenia, zatem samoistne naruszenie tego przepisu ma - co do zasady - wpływ

jedynie na treść uzasadnienia, a nie na samą treść orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2019 r., sygn. akt V KK 108/18).

Odnosząc się jednak do istoty zarzutu kasacyjnego należy przede wszystkim zauważyć, iż w zażaleniu na postanowienie sądu I instancji o warunkowym przedterminowym zwolnieniu podniesiony został tylko jeden zarzut, a mianowicie błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, polegający niesłusznym uznaniu, iż wobec skazanego K. A. zaistniała pozytywna prognoza kryminologiczno – społeczna. Zgodnie z treścią art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy był więc zobligowany do rozpoznania tylko tego jednego zarzutu, który – jak wskazuje treść zaskarżonego postanowienia – został poddany kontroli odwoławczej.

Oczywiście bezzasadny jest zatem zarzut kasacyjny w zakresie nienależytego rozważenia i ustosunkowania się do „wszystkich zarzutów” podniesionych w zażaleniu prokuratora.

Wbrew stanowisku skarżącego uznać należy, iż sąd odwoławczy rozpoznał zarzut apelacyjny co do istoty, odnosząc się do argumentacji zawartej w zażaleniu prokuratora. Przedmiotem kontroli instancyjnej – jak wynika z treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia – były wszystkie okoliczności określone w art. 77 § 1 k.k. ustalone przez sąd I instancji, w tym też te które zostały podniesione przez prokuratora w zażaleniu. W szczególności sąd odwoławczy miał na uwadze postawę, właściwości i warunki osobiste skazanego oraz jego negatywny tryb życia przed popełnieniem przestępstwa, jak i okoliczności jego popełnienia uznając, że okoliczności te niewątpliwie mają znaczenie dla ustaleń prognozy kryminologiczno - społecznej, jednakże charakteryzują skazanego przed osadzeniem. Natomiast dla decyzji w przedmiocie warunkowego zwolnienia, w ocenie sądu odwoławczego, istotniejsza jest aktualna postawa skazanego po 18 latach izolacji, jego zachowanie się, stosunek do przeszłości, plany na przyszłość oraz obiektywne warunki jego prawidłowej readaptacji na wolności.

Nie jest też zasadny podniesiony przez skarżącego argument, iż sąd odwoławczy dokonując kontroli instancyjnej pominął ustalenia wynikające z opinii psychologicznej, która miała bardzo istotne znaczenie dla ustalenia prognozy kryminologiczno – społecznej. Sąd odwoławczy – jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia - miał na uwadze wynikające z opinii psychologa

zalecenie, iż do prawidłowego funkcjonowania skazanego na wolności konieczne jest zachowanie przez niego trzeźwości i z tego względu nałożył na skazanego m.in. obowiązek powstrzymywania się od spożywania alkoholu oraz oddał go pod dozór kuratora sądowego w okresie próby.

Zauważyć przy tym należy, iż skarżący dostrzegł w opinii biegłego psychologa tylko jedną negatywną dla skazanego okoliczność, pomijając pozostałe zawarte w niej wnioski bardzo dla niego korzystne i mające bardzo istotne znaczenie dla ustaleń w przedmiocie jego aktualnej postawy, właściwości i warunków osobistych oraz prognozy co do zachowania się w przyszłości.

Niecelowe jest przytaczanie wszystkich wniosków zawartych w opinii psychologicznej. Jednakże podkreślić należy, iż w ocenie biegłego „aktualna prognoza psychologiczna odnośnie funkcjonowania skazanego po opuszczeniu zakładu karnego jest pomyślna, gdyż istotne cele resocjalizacyjne wobec niego zostały zrealizowane. U skazanego można mówić o przewartościowaniu dotychczasowego, przestępczego trybu życia, gdyż zaakceptował on takie istotne wartości, jak życie zgodne z prawem, praca, pożyteczny sposób spędzania wolnego czasu, przebywanie w porządnym środowisku, zrozumiał szkodliwość nadużywania alkoholu, wartość żywej wiary religijnej i kontaktu z osobami, które ją przejawiają, nauczył się czerpać satysfakcję ze spokojnego i w harmonii z innymi postępowania.”

Reasumując stwierdzić należy, iż sąd odwoławczy dokonał prawidłowej kontroli instancyjnej rozstrzygnięcia rozpoznając co do istoty zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, uwzględniając przy tym wszystkie okoliczności podniesione w zażaleniu prokuratora. Z tego też względu podniesiony w kasacji zarzut rażącego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. nie znajduje uzasadnienia faktycznego i prawnego.

Zgodzić się należy ze skarżącym, iż uzasadnienie zaskarżonego postanowienie jest dalekie od doskonałości, jednakże jego treść spełnia podstawowe wymogi wynikające z treści art. 457 § 2 k.p.k.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, iż ewentualne mankamenty uzasadnienia zaskarżonego postanowienia nie mogły mieć wpływu na jego treść,

zaś w świetle art. 537a k.p.k. uchybienie w tym zakresie nie daje podstaw do uchylenia orzeczenia.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy postanowił oddalić kasację.